

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Vanemlik Vastutus – Lapse Isikuhooldusõigus Ja Suhtlusõigus](#) Greece

Vanemlik vastutus – lapse isikuhooldusõigus ja suhtlusõigus

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Kreeka

1 Mida tähendab õiguslik termin „vanemlik vastutus” igapäevaelus? Millised on vanemliku vastutuse kandja õigused ja kohustused?

Vanemlik vastutus tähendab vanemate õigusi ja kohustusi. See hõlmab alaealise lapse eest hoolitsemist, tema vara valitsemist ja lapse esindamist mis tahes küsimustes, tehingutes või kohtuvaidlustes, mis on seotud lapse isiku või varaga. Seega tagatakse vanemliku vastutuse abil alaealise isiklike ja varaliste õiguste kaitse.

2 Kellel lasub üldjuhul vanemlik vastutus lapse eest?

Vanemlikku vastutust teostavad kaks vanemat ühiselt. Kui vanemad teevad vanemliku vastutuse teostamisega seoses mis tahes otsuseid, tuleb silmas pidada lapse huve.

3 Kui vanemad ei ole suutelised või ei soovi lapse eest vanemlikku vastutust kanda, kas nende asemele võib määrata mõne teise isiku?

Kui üks vanematest ei ole suuteline teostama vanemlikku vastutust praktilistel põhjustel (nt haiglas või vangistuses viibimine) või juriidilistel põhjustel (teovõimetus), jääb sellele vanemale pelgalt õigus, samas kui vanemlikku vastutust teostab ainuisikuliselt teine vanem.

Kui kumbki vanem ei ole suuteline teostama vanemlikku vastutust, määratakse alaealisele hooldaja ning vanematele jääb vanemlik vastutus vaid pelgalt kui õigus, mida nad aga ei saa teostada.

4 Kuidas lahendatakse vanemliku vastutuse küsimus, kui vanemad lasevad abielu lahutada või elavad lahus?

Lahutuse või lahuselu puhul – ja tingimusel, et mõlemad vanemad on elus – lahendab vanemliku vastutusega seotud küsimused kohus. Vanemliku vastutuse võib anda ühele vanemale või mõlemale vanemale ühiselt, kui nad sõlmivad kokkuleppe ja määravad samaaegselt kindlaks lapse elukoha. Kohus võib otsustada teisiti ning eelkõige võib kohus jagada vanemliku vastutuse vanemate vahel või anda selle kolmandale isikule.

5 Kui vanemad sõlmivad vanemliku vastutuse küsimuses kokkuleppe, siis milliseid vorminõudeid peavad nad järgima, et kokkulepe oleks õiguslikult siduv?

Kui kohus peab tegema otsuse vanemliku vastutuse teostamise kohta – näiteks lahutust või lahuselu käsitlevate

kohtuasjade puhul –, võtab ta arvesse vanematevahelisi mis tahes kokkuleppeid, kuid need kokkulepped ei ole kohtu jaoks siduvad. Seda laadi kokkulepped ei pea olema koostatud konkreetseid vorminõudeid järgides, neist tuleb vaid seaduse kohaselt kohtule teada anda. Tavaliselt esitatakse huvitatud isikute koostatud dokument, mis sisaldab nendevahelist kokkulepet. See on seadusega sõnaselgelt ette nähtud juhul, kui abielu lahutavad vanemad, kellel on alaealised lapsed. Sel juhul tuleb kohtule esitada vanemate kirjalik kokkulepe, millega lahendatakse nende laste isikuhooldusõigust ja nendega suhtlemise õigust käsitlevad küsimused.

Kõigil muudel juhtudel võivad vanemad mitteametlikult kokku leppida vanemliku vastutuse teostamises – koostamata mis tahes ametlikku dokumenti või järgimata mis tahes ametlikku menetlust –, et jagada omavahel reaalselt vastutus nii, et ühtede küsimuste eest vastutab üks vanem ja teiste küsimuste eest teine vanem. Näiteks võib ühel vanemal olla lapse isikuhooldusõigus ning teine võib valitseda alaealise lapse vara ja esindada tema huve.

6 Kuidas on võimalik vanemliku vastutuse küsimust kohtuväliselt lahendada, kui vanemad ei jõua kokkuleppele?

Kui vanemad ei suuda jõuda kokkuleppele vanemliku vastutuse küsimuses ja selle kohta otsuse tegemine on lapse huvides, teeb asjas otsuse kohus. Vahendus on vaidluste lahendamise alternatiivne meetod.

7 Kui vanemad pöörduvad kohtusse, milliseid last käsitlevaid otsuseid saab kohus teha?

Kui vanemad on vanemliku vastutuse teostamisel eriarvamusel konkreetsetes küsimustes ja annavad asja lahendamiseks kohtule, võib kohus teha otsuse vaid selles küsimuses. Tegemist võib olla mis tahes küsimusega, mis tekib vanemliku vastutuse teostamisel ja mis põhjustab vanemate vahel lahkkelisid, sest nad jäävad kumbki oma arvamuse juurde. Seega on lahenduse leidmine lapse huvides. Küsimus võib olla objektiivselt tõsine – näiteks eesnime valimine, operatsiooniks nõusoleku andmine jne – või siis võib tegemist olla vähem tähtsa küsimusega, mida vanemad peavad siiski piisavalt oluliseks, et sellega kohtu poole pöörduda.

8 Kui kohus otsustab, et lapse eestkostjaks jääb üks vanem, kas see tähendab, et see vanem võib kõiki lapsega seotud asju otsustada ilma neid enne teise vanemaga arutamata?

Jah, põhimõtteliselt küll, kuid üksnes ühele vanemale antud hooldusõiguse ulatuses. Vanemad võivad alati otsustada, et nad ei kohalda kohtu otsust määrata hooldusõigus vaid ühele vanemale. Isegi pärast seda, kui kohus on teinud otsuse, võivad vanemad kokku leppida teistsuguse korra kohaldamises, andes ka teisele vanemale võimaluse lapse eest hoolitseda, kuid seda loomulikult tingimusel, et selline korraldus on lapse huvides.

9 Kui kohus määrab lapse vanemate ühise eestkoste alla, mida see igapäevaelus tähendab?

See tähendab, et lapse eest hoolitsemisega seotud küsimustes peavad vanemad tegema otsused ühiselt.

10 Millisesse kohtusse või ametiasutusse peab esitama avalduse seoses vanemliku vastutusega? Milliseid vorminõudeid peab järgima ning millised dokumendid avaldusele lisama?

Pädev kohus on alati ühe kohtunikuga esimese astme kohus (*μονομελής πρωτοδικείο*). Avaldus tuleb esitada territoriaalse pädevusega kohtule ja toimetada ka kostjale. Kohtule tuleb esitada ka avalduse esitamise aluseks olevad dokumendid.

11 Milline on menetluse kord sellistes asjades? Kas on võimalik kohaldada kiirmenetlust?

Ühe kohtunikuga esimese astme kohus teeb otsuse vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 681B ja 681C sätestatud erimenetlusele. See menetlus töötati välja töövaidluste puhul kohaldatava menetluse alusel, et tagada kohtuasjade kiire lahendamine. Kuna vanemlikku vastutust käsitlevad vaidlused on peamiselt isiklikku laadi, kohaldatakse selle menetluse raames ka teatavaid abieluasjade puhul kohaldatava menetluse elemente ning hagita menetluste eeskirju, mis on seotud uurimisasutusega ja tõendite kogumisega kohtu omal algatusel. Kuid kui vanemlikku vastutust käsitlev vaidlus on seotud mis tahes abieluvaidlusega, millele on osutatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 592 lõikes 11 (nt lahutus ja abielu kehtetuks tunnistamine) või seadustiku artikli 614 lõikes 1 (nt isaduse tuvastamine), peab kohus kohaldama seadustiku artiklites 598–612 ja 616–622 sätestatud menetlust. Kiireloomulistes asjades võib võtta ajutisi meetmeid (*ασφαλιστικά μέτρα*) ja teha ajutisi kohtumääruseid (*προσωρινή διαταγή*).

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?

Jah, teatavatel tingimustel on võimalik saada menetlusabi.

13 Kas vanemliku vastutuse kohta tehtud otsuse saab edasi kaevata?

Vanemliku vastutuse kohta tehtud kohtuotsuse võib tühistada või seda võib muuta, kui kohtuotsuse tegemise aluseks olnud asjaolud on muutunud. Muudel juhtudel võib vanemliku vastutuse kohta tehtud kohtuotsuse vaidlustada mis tahes tavapärasel viisil (faktiliste või õigusküsimuste alusel esitatud apellatsioon (*έφεση*), ainult õigusküsimuste alusel esitatud apellatsioon (kassatsioonkaebus, *αναίρεση*), avaldus otsuse tühistamiseks (*ανακοπή ερημοδικίας*), avaldus kohtuotsuse läbivaatamiseks (*αναψηλάφηση*)) vastavalt tavapärasele nõuetele.

14 Teatavatel juhtudel võib osutada vajalikuks taotleda kohtult või mõnelt muult ametiasutuselt vanemlikku vastutust käsitleva otsuse täitmist. Milline on menetluse kord sellisel juhul?

Vanemliku vastutuse kohta tehtud kohtuotsus on täitmisele pööratav tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 950 alusel, kui sellega kehtestatakse ka kohustusi, s.t kui sellega ei lahendata pelgalt vanemliku vastutusega või alaealise lapse hooldusõigusega või suhtlusõigusega seotud küsimusi, vaid nähakse ette ka lapse üleandmine või tagastamine või määratakse kindlaks lapsega suhtlemise kord või keelatakse pooltel vastupidiselt tegutseda. Eelkõige võidakse teha järgmist: a) teha kohtuotsus, millega nähakse ette lapse üleandmine või tagastamine ning milles nõutakse, et vanem, kelle käes on laps, tegutseks vastavalt kohtu poolt ette nähtule, ning puhuks, kui ta kohtuotsust ei järgi, võidakse sama kohtuotsusega määrata automaatselt kuni 50 000 euro suurune rahaträhv, mis tuleb tasuda lapse üleandmist või tagastamist nõudvale hagejale, või kuni üheaastane ajutine vangistus või mõlemad karistused (kaudne täitmine (*έμμεση εκτέλεση*)); ning b) kui takistatakse vanema suhtlusõiguse kasutamist, võidakse suhtlusõigust käsitleva kohtuotsuse alusel määrata selle õiguse kasutamist takistavale isikule rahaträhv ja vangistus (täiendav täitmine (*αναπληρωματική εκτέλεση*)).

15 Mida tuleb teha, et muu liikmesriigi kohtu vanemlikku vastutust käsitlevat otsust selles liikmesriigis tunnustataks ja täidetaks?

Teises liikmesriigis tehtud vanemlikku vastutust käsitlevaid kohtuotsuseid tunnustatakse automaatselt, ilma et Kreeka haldusasutused nõuaksid mis tahes erimenetluse järgimist. Kreeka kohtud on pädevad tegema otsuseid välisriigi kohtuotsuse kehtivuse kohta või välisriigi kohtuotsuse tunnustamist käsitlevate taotluste kohta, kontrollimata algse otsuse teinud liikmesriigi pädevust. Kui Kreekas taotletakse otsuse tunnustamist, võivad Kreeka kohtud keelduda vanemlikku vastutust käsitleva kohtuotsuse tunnustamisest järgmiste juhtudel: a) kui see otsus on vastuolus Kreeka avaliku korraga, võttes alati arvesse lapse huve; või b) kui otsus on vastuolus hilisema kohtuotsusega, mille Kreeka kohtud on teinud vanemlikku vastutust käsitlevas asjas. Kui Kreeka kohtutel on vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 2201/2003 pädevus lapse elukoha alusel, võivad Kreeka

kohtud kui tunnustamisaotluse saanud liikmesriigi kohtud teha vanemlikku vastutust käsitlevas asjas lapse jaoks teistsuguse otsuse, tehes asja kohta hilisema otsuse, kontrollimata eelnevalt algse otsuse teinud liikmesriigi kohtu pädevust ja selle otsuse siduvat laadi (näiteks seda, kas otsuse peale on võimalik esitada apellatsioon).

16 Millisesse kohtusse pean ma selles liikmesriigis pöörduma, et vaidlustada muu liikmesriigi kohtu vanemlikku vastutust käsitleva kohtuotsuse tunnustamine? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Sellistes asjades on pädev ühe kohtunikuga esimese astme kohus, kes menetleb asja vaidluse laadist lähtuvalt.

17 Millist õigust kohaldab kohus vanemlikku vastutust käsitlevas menetluses, kui laps või pooled ei ela selles liikmesriigis või on eri kodakondsusega?

Vanemate ja lapse vaheliste suhete suhtes kohaldatakse järgmist õigust järgmises prioriteetsuse järjekorras: 1) selle riigi õigust, mille kodanikud nad viimati kõik olid; 2) selle riigi õigust, kus asus nende viimane ühine alaline elukoht; 3) selle riigi õigust, mille kodanik laps on.

See veebileht on osa portaalist „[Teie Euroopa](#)“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

Viimati uuendatud: 15/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.